

вузів, службовців і т.д., з метою визначення їх уявлень про самому понятті «здоровий спосіб життя»; по-друге, збір, обробка та вивчення теоретичного та практичного матеріалу з даної проблеми для подальшого його систематизації та адаптації до застосування на практиці.

Доцільність запропонованого підходу до аналізованої нами проблемі полягає в тому, що надання об'єктивної і доступної інформації про здоровий спосіб життя допоможуть кожній людині на різних етапах свого життя усвідомлено ставитися до свого здоров'я, попереджаючи тим самим виникнення всіляких патологій, травм, емоційнозростаних зривів і т.д. .

Виходячи з вищевикладеного, можна вважати за доцільне об'єднання зусиль міністерств освіти, культури і спорту та охорони здоров'я з вироблення оптимальних програм виховання потреби людини у здоровому способі життя з урахуванням специфіки участі у вирішенні цієї проблеми кожного вищезгаданого відомства.

Перспективи застосування результатів даних досліджень найрізноманітніші. Наприклад, рекомендації, вироблені на матеріалі цих досліджень, можуть бути корисними для виховання дітей, підлітків та молоді; жінкам, чоловікам (з урахуванням специфіки життєдіяльності кожної статі), людям похилого віку, людям, які перевищили травми різного ступеня тяжкості, людям, які займаються важкою фізичною працею і т.д. Одним словом, цілеспрямоване, усвідомлене та планомірне впровадження цієї програми допоможе суттєво оздоровити наше суспільство, підвищити його трудову та соціальну активність.

УДК613+61:304]:[37:32-027.542(477)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

- **Н.В. Дрозд**, магістр 6-го курсу, 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Н.А. Добровольська, д.псих.н., доц., зав. каф.
Т.П. Гарник, д.мед.н.,проф.
- *Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського,
м.Київ, Загальноузузівська кафедра фізичного виховання, спорту і
здоров'я людини*

Вступ

Сучасний стан здоров'я української молоді та загальна демографічна ситуація в країні свідчать, що існує реальна потреба збереження здоров'я молоді та утвердження здорового способу життя в молодіжному середовищі.

Тому так важливо знайти шляхи для підвищення усвідомлення молоддю цінності власного здоров'я, здорового способу життя. При цьому один із векторів у вихованні молодого покоління має бути направлено на формування здорового способу життя та профілактику негативних явищ у молодіжному середовищі. Така робота має бути науково обґрунтованою й зорієнтованою на усвідомлення молоддю цінності власного і громадського здоров'я як ресурсу життя окремої людини, так і країни в цілому.

Відповідно до вікової класифікації Всесвітньої організації охорони здоров'я:
25-44 років – молодий вік

Актуальність питання

За даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2020 року як соціально-демографічна група молоді люди (14–34 роки) склали 25,3% від усієї чисельності населення України. Загрозливим є той факт, що частка молоді в загальній чисельності населення нашої країни протягом останніх п'яти років щодалі знижується.

Ситуація, що склалася, пов'язана насамперед зі станом здоров'я молоді, способом її життя та соціально-небезпечними явищами, які поширені й поширюються в молодіжному середовищі. Саме тому, сучасна політика формування здорового способу життя молоді має стати стратегічною складовою державної політики, адже сучасне молоде покоління повинно усвідомлено ставитися до власного здоров'я та його зміцнення, а також акцентувати свою увагу на зміні способу життя у бік здорової поведінки.

Особливої актуальності набули інновації з початком широкомасштабної війни, розв'язаної російською федерацією на території України, коли стало життєво необхідним приймати швидкі, нестандартні, по суті – інноваційні рішення. Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій. Саме тому підтримка активного упровадження інновацій в освітню галузь під час війни стала одним із ключових напрямів роботи Міністерства освіти і науки України та його підрозділів.

Нормативно-правові засади

Концепція розвитку системи громадського здоров'я (2016 р.) визначає систему громадського здоров'я як комплекс інструментів, процедур та заходів, що реалізуються державними та недержавними інституціями для зміцнення здоров'я населення, попередження захворювань, збільшення тривалості активного та працездатного віку й заохочення до здорового способу життя шляхом об'єднання зусиль усього суспільства.

Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» (2016 р.) спрямована на створення умов для підвищення рівня залучення населення до оздоровчої рухової активності, що сприятиме розв'язанню гуманітарних і соціально-економічних проблем для особи, суспільства та держави.

«Відповідальність починається з мене»

У 2017 році Міністерством молоді та спорту України було започатковано Всеукраїнську інформаційно-профілактичну акцію «Відповідальність починається з мене»

- здійснення заходів щодо популяризації та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді, протидії поширенню в молодіжному середовищі соціально небезпечних захворювань, алкоголізму, наркоманії та тютюнопаління, зокрема, виявлення фактів порушень чинного законодавства щодо незаконного продажу неповнолітнім алкогольних напоїв та тютюнових виробів, проведення інформаційно-просвітницької роботи серед торговельних закладів та населення щодо відповідальності за продаж алкоголю та тютюнових виробів неповнолітнім;
- залучення молоді до набуття знань, умінь, навичок та інших компетентностей поза системою освіти;
- створення та розміщення соціальної реклами з питань розвитку молоді;
- залучення молоді до волонтерської діяльності, участі в суспільному житті місцевих громад, зокрема заходів з благоустрою, формування дбайливого ставлення до довкілля;
- розвиток партнерських відносин органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства та органами місцевого самоврядування, приватними структурами, засобами масової інформації з метою виконання завдань акції.

Національна стратегія державної молодіжної політики

11 листопада 2020 р. на засіданні уряду була схвалена Національна стратегія державної молодіжної політики до 2030 року, де одним із пріоритетних напрямів є здоров'я: формування навичок здорового способу життя, розвиток та збереження фізичної культури, культури здорового харчування та психогігієни

Доводиться необхідність впровадження **моделі трирівневого підходу**, яка буде спрямована на профілактику та формування культури здорового способу життя молоді в комплексі загальнонаціональних пріоритетів, регіональних та особистісних інтересів й передбачатиме:

- 1) нормативно-методичне забезпечення координованої та ефективної взаємодії на рівні держави всіх суб'єктів державного, громадського та приватного секторів;
- 2) створення умов для збереження здоров'я й дотримання здорового способу життя молоді на рівні громади;
- 3) формування особистісного відповідального підходу й поведінки молоді щодо збереження власного здоров'я та дотримання здорового способу життя.

Напрями впливу державної освітньої політики у забезпеченні здорового способу життя молоді

За даними ВООЗ, якщо прийняти умовно рівень здоров'я людини за 100 %, то 20 % залежить від спадковості, 20 % – від зовнішніх умов (екології), **10% – від діяльності системи охорони здоров'я, а 50 % залежить від її способу життя.**

Вивчаючи спосіб життя молоді, дослідники визначають, як правило, **сім факторів ризику**, що притаманні молодіжному середовищу і які характеризують спосіб життя як здоровий чи ризикований:

- 1) надмірна вага;
- 2) небезпечний секс;
- 3) знижена фізична активність;
- 4) психологічний дискомфорт;
- 5) паління;
- 6) вживання алкогольних напоїв;
- 7) вживання наркотиків.

Модель впровадження формування здорового способу життя

Найефективнішою моделлю впровадження формування здорового способу життя виступає міжгалузеве співробітництво всіх органів виконавчої влади, які можуть працювати на засадах **стратегічного підходу, достовірності інформації тощо**

Державним стандартом соціальної послуги профілактики, затвердженим Міністерством соціальної політики України (2015 р.), у зміст соціальної послуги профілактики закладено організацію навчання та просвітницьких заходів, спрямованих на зміну поведінки та формування здорового способу життя. Виокремлено три види соціальної профілактики.

У контексті **первинного** виду наріжною є цінність здоров'я та здорового способу життя.

Вторинний рівень профілактики фіксує виховні та корекційні процеси з дітьми та молоддю, які мають девіантну поведінку та схильні до вчинення правопорушень.

Третинний вид профілактики передбачає стійку мотивацію до зміни способу життя. Надання послуги може відбуватися на рівнях громади (окремої території), групи (заклад, установа, організація), індивідуальному (індивід, сім'я). Запорукою здійснення послуги є виконання профілактичних програм, затверджених на різних рівнях

РЕКОМЕНДАЦІЇ парламентських слухань про становище молоді в Україні «Формування здорового способу життя української молоді: стан, проблеми та перспективи»

Міністерству освіти і науки України:

здійснити необхідні заходи щодо впровадження в повному обсязі законодавчої вимоги про державне пільгове кредитування молодих громадян для здобуття вищої освіти;

забезпечити підготовку та підвищення кваліфікації соціальних працівників, психологів для роботи з молоддю, схильною до асоціальної поведінки, у тому числі для роботи в центрах ресоціалізації наркозалежної молоді;

сприяти розробленню і впровадженню навчальних програм з валеології та формування здорового способу життя у всіх дошкільних, шкільних, професійно-технічних, вищих навчальних закладах, позашкільних установах і організаціях незалежно від форм власності і відомчого підпорядкування;

забезпечити реалізацію цих програм за допомогою високоякісних підручників, посібників, технічних засобів навчання й наочного дидактичного матеріалу;

Список використаних джерел

Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.proyektna.diyalnist.pdf>

Сучасна політика формування здорового способу життя молоді: український та міжнародний досвід. Режим доступу: <https://dismp.gov.ua/suchasna-politika-formuvannya-zdorovogo-sposobu-zhittya-molodi-ukrainskij-ta-mizhnarodnij-dosvid/>

Формування здорового способу життя молоді. Навчально-методичні рекомендації / Авт. колект. Т. Андріюченко, О. Вакуленко, В. Волков, Н. Дзюба, В. Коляда, Н. Комарова, І. Пеша, Н. Тілікіна (кер. авт. колект. Т. Андріюченко). – 2#ге вид. – К.: Бланк Прес, 2019. – 120 с. Режим доступу: <https://dismp.gov.ua/formuvannia-zdorovoho-sposobu-zhyttia-molodi-navchalno-metodychni-rekomendatsii/>

УДК 615.838.7-0028.6

СКЛАД І КЛАСИФІКАЦІЯ ЛІКУВАЛЬНИХ ГРЯЗЕЙ

- **І.П. Євтушенко**, студ. бакалавр 4-го курсу, 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Е.В. Горова, к.мед.н., доц.
В.П. Голуб, к.пед.н., доц.
М.М. Ястребов, к.пед.н., доц.
- *Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського.
м. Київ, Загальноузівська кафедра фізичного виховання спорту і здоров'я людини*

Актуальність

Багаторічний досвід і численні дослідження вчених і лікарів, які вивчали з різних позицій можливості грязелікування при різних захворюваннях, зумовило покращання ефективності пелоїдотерапії. Це сприяло підвищенню якості практичного використання лікувальних грязей.

В наш час значно розширився спектр показань до застосування. У зв'язку з цим захворювання, які були раніше протипоказані для грязелікування, в даний час успішно лікуються. Це такі важкі захворювання, як ішемічна хвороба